

Biologiczne podstawy zachowań - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Biologiczne podstawy zachowań
Kod przedmiotu	13.1-WP-PSChM-BPZ
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Psychologia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	jednolite magisterskie
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2018/2019

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	6
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Adrianna Grabizna, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	30	2	18	1,2	Egzamin
Laboratorium	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę
Ćwiczenia	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem zajęć jest zapoznanie studenta z tymi obszarami biologii, które mają duże znaczenie w psychologii, poczynwszy od genetyki i biologii ewolucyjnej do neuronauk.

Wymagania wstępne

brak

Zakres tematyczny

- Podstawy teorii ewolucji: dobór naturalny, dryf genetyczny i inne czynniki kształtujące częstość genów, dobór krewniaczy i dostosowanie łączne, źródła zmienności (mutacje i rekombinacje), zmienność dziedziczna i niedziedziczna, odziedziczalność, neodarwinizm a ewolucyjna biologia rozwojowa w kontekście roli ontogenezy w ewolucji, adaptacja i funkcja, przyczyny bezpośrednie i ultymatywne (cztery pytania Tinbergena), strategie ewolucyjnie stabilne, rozwiązania optymalne, altruizm odwzajemniony, homozygotyczność i heterozygotyczność, dobór płciowy, filogeneza i cechy homoplastyczne (konwergencje) i homologiczne. Całość w kontekście roli mechanizmów ewolucji w wyjaśnianiu procesów psychicznych.
- Neuranatomia funkcjonalna.Komórki nerwowe i glejowe, impuls nerwowy (potencjał spoczynkowy i czynnościowy, przewodzenie), synapsa, neuroprzeżytnictwo, neuroprzeżytniki a zachowanie, ośrodkowy i obwodowy układ nerwowy, półkule mózgu, przyśrodkowa część płatów skroniowych (hipokamp i ciało migdałowate), układ współczulny i przywspółczulny a choroby psychosomatyczne, wpływ związków organicznych, witamin i minerałów na zaburzenia psychiczne na przykładach (np. depresja).
- Podstawowe metody badania mózgu: pozytronowa tomografia emisyjna (PET), funkcjonalne obrazowanie metodą rezonansu magnetycznego (fMRI), badanie aktywności pojedynczych neuronów, przezczaszkowa stymulacja magnetyczna, elektroencefalografia (i rytmy EEG).
- Neuronalne podstawy zjawiska uwagi, rola płatów skroniowych i ciemieniowych, zaniedbywanie stronne, uwaga wolicjonalna i mimowolna.
- Świadomość: udział kory skroniowej i ciemieniowej w powstawaniu świadomego perceptu, stymulacja bodźcami pod-i nadprogowymi, percepcja pozaświadoma, lewa półkula jako interpretator.
- Mózg społeczny: neuronalne podstawy empatii, teorii umysłu i mentalizowania. Neurony lustrzane a rezonans emocjonalny. Rola płatów czołowych (w szczególności kory okołoczołowej), różnych obszarów płatów skroniowych i skrzyżowania skroniowo-ciemieniowego w teorii umysłu, teoria umysłu a systemy intencjonalne i poziomy intencjonalności.
- Neuronauki o emocjach. Emocje a podejmowanie decyzji, reakcja autonomiczna i teoria Jamesa-Langego, obszary mózgu związane z emocjami, stres a autonomiczny układ nerwowy, oś podwzgórzowo-przysadkowo-nadnerczowa, wpływ stresu na zdrowie, zachowania agresywne a mózg, strach i lęk a ciało migdałowate.
- Rozwój ewolucyjny i fizjologia języka: asymetria funkcjonalna i język, uszkodzenia mózgu a język (afazje Broki i Wernickiego), dysleksja, komunikacja u ludzi i zwierząt.
- Zagrożenia rozwoju płodowego i ich wpływ na funkcjonowanie człowieka.

Metody kształcenia

Wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja, prezentacja ustna, pogadanka, pokaz filmu.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	-----------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Orientuje się w biologicznych podstawach zachowania się człowieka.	• K_W02	• egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • kolokwium • zaliczenie - ustne, opisowe, testowe i inne	• Wykład • Laboratorium • Ćwiczenia
Ma wiedzę z zakresu biologicznych podstaw procesów psychicznych.	• K_W06	• egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne	• Wykład • Laboratorium • Ćwiczenia
Zna zagadnienia dotyczące neuronauk jako dyscypliny pokrewnej psychologii i rozumie ich złożony interdyscyplinarny charakter.	• K_W04	• egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne	• Wykład
Umie korzystać z tradycyjnych i nowoczesnych źródeł w celu wyszukiwania niezbędnych informacji.	• K_U11	• kolokwium • prezentacja ustna	• Laboratorium • Ćwiczenia
Potrafi werbalizować w wypowiedziach ustnych uzasadnienia opinii i poglądów z uwzględnieniem wielu punktów widzenia.	• K_U10	• prezentacja ustna	• Ćwiczenia
Integruje informacje z zakresu różnych dyscyplin biologicznych na temat prawidłowego i zaburzonego funkcjonowania człowieka.	• K_U01	• egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • kolokwium • zaliczenie - ustne, opisowe, testowe i inne	• Wykład • Laboratorium • Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Warunki zaliczenia laboratorium. Na zaliczenie laboratorium składają się oceny z wejściówek (minimum cztery w semestrze).

Warunki zaliczenia ćwiczeń. Na zaliczenie ćwiczeń składają się oceny z prezentacji ustnej na temat samodzielnie opracowanego zagadnienia oraz ocena z kolokwium pisemnego.

Warunki zaliczenia egzaminu: test pisemny składający się z pytań zamkniętych jedno- i wielokrotnego wyboru oraz z pytań otwartych.

Ocenę końcową ustala się na podstawie średniej arytmetycznej ze wszystkich zajęć wchodzących w skład tego przedmiotu, tj. oceny końcowej z laboratorium, z ćwiczeń i z egzaminu. Ocenę końcową ustala się zgodnie z zasadą:

od 2,5 - dostateczny

od 3,25 do 3,74 - dostateczny plus,

od 3,75 do 4,24 - dobry,

od 4,25 do 4,74 - dobry plus,

od 4,75 - bardzo dobry.

Przy ustalaniu oceny końcowej pod uwagę bierze się także oceny negatywne uzyskane w toku egzaminowania, przy czym nie może być ona niższa od najniższej, ani wyższa od najwyższej z ocen zajęć wchodzących w skład tego przedmiotu (zgodnie z § 26 pkt 3 regulaminu UZ).

Literatura podstawowa

1. Kalat, J. 2016. Biologiczne podstawy psychologii. Warszawa, PWN.
2. Jaśkowski, P. 2009. Neuronauka poznawcza. Jak mózg tworzy umysł. Warszawa, Vizja Press<
3. Krzanowska, H., Łomnicki, A., Rafiński, J., Szarski, H., Szymura, J. 2002. Zarys mechanizmów ewolucji. Warszawa, PWN.
4. Seligman M., Rosenhan, D., Walker, E. 2003. Psychopatologia. Poznań, Zysk i S-ka.

Literatura uzupełniająca

1. Sadowski B. 2009. Biologiczne mechanizmy zachowania ludzi i zwierząt. Warszawa, PWN.
2. Gerhardt, S. 2015. Znaczenie miłości. Jak uczucia wpływają na rozwój mózgu. Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
3. de Waal, F. 2016. Bystre zwierzę. Czy jesteśmy dość mądrzy, aby zrozumieć mądrość zwierząt? Kraków, Copernicus Center Press.
4. Zimbardo, P., Johnson, R., McCann, V. 2015. Psychologia. Kluczowe koncepcje. Warszawa, PWN.
5. Griffin, D. 2004. Umysły zwierząt. Czy zwierzęta mają świadomość? Gdańsk, GWP.
6. Walsh, K., Darby, D. 2016. Neuropsychologia kliniczna. Sopot, GWP.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Jarosław Wagner (ostatnia modyfikacja: 12-04-2018 15:21)